

REFERENCES

- Aleksandrov, A.** 2009. Vana tee Pihkvast Irboskasse. – Setomaa 2. Vanem ajalugu muinasajast kuni 1920. aastani. Eds H. Valk, A. Selart & A. Lillak. Eesti Rahva Muuseum, Tartu, 175–176.
- Andersen, C. B. H.** 2005. Genstandsfund. Boringholm – en østjysk træbrog fra 1300-årene. (Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter, 53.) Moesgård, 101–189.
- Andersen, H. H., Crabb, P. J. & Madsen, H. J.** 1971. Århus Sønder vold. En byarkæologisk undersøgelse. (Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter, IX.) Nordisk Forlag, København.
- Andrén, A.** 2002. Platsernas betydelse. Norrön ritual och kultplatskontinuitet. – Plats och Praxis. Studier av nordisk förkristen ritual. Eds K. Jennbert, A. Andrén & C. Raudvere. (Vägar till Midgård.) Nordic Academic Press, 299–342.
- Anttonen, V.** 1992. “Püha” mõiste rahvausundi uurimises. – Akadeemia, 12, 2514–2535.
- Asplund, H.** 2005. The bear and the female. Bear-tooth pendants in Late Iron Age Finland. – Rituals and Relations. Studies on the Material Culture of the Baltic Finns. Ed. S. Mäntylä. (Suomalaisen Tiedeakatemia Toimituksia. Humaniora, 336.) Finnish Academy of Science and Letters, Helsinki, 13–30.
- Aun, M.** 1975. Unipiha linnuse uurimise tulemustest. – TATÜ, 24: 4, 345–359.
- Aun, M.** 1992. = **Аун М.** Археологические памятники второй половины 1-го тысячелетия н. э. в Юго-Восточной Эстонии. Таллинн.
- Bartosiewicz, L.** 2003. ‘There’s something rotten in the state...’: bad smells in Antiquity. – European Journal of Archaeology, 6: 2, 175–195.
- Boessneck, J., Müller, H. H. & Teichert, M.** 1964. Osteologische Unterscheidungsmerkmale zwischen Schaf (*Ovis aries Linné*) und Ziege (*Capra hircus Linné*). – Kühn-Archiv, 78, 1–129.
- Boismier, W. A.** 1991. The role of research design in surface collection: an example from Broom Hill, Braishfield, Hampshire. – Interpreting Artefact Scatters: Contributions to Ploughzone Archaeology. (Oxbow Monography, 4, 11–25.)
- Bonnell, E.** 1862. Russisch-Livländische Chronographie von der Mitte des neunten Jahrhunderts bis zum Jahre 1410. St. Petersburg.
- Bradley, R.** 1993. Archaeology: the loss of nerve. – Archaeological Theory: Who Sets the Agenda? Eds W. Yoffee & A. Sherratt. Cambridge University Press, 131–133.
- Brandisauskas, D.** 2006. Hide tanning and production of tools and gear among Orochen of Zabaikal’e. (Baikal Archaeological Project. Working Paper No. 3.) <http://baikal.arts.ualberta.ca/ethnoarchaeology/papers/WP3-%20Skintanning-%20Draft%205%20-%20FINAL.pdf>
- Bronk Ramsey, C.** 2001. Development of the radiocarbon calibration program OxCal. – Radiocarbon, 43, 355–363.
- Bronk Ramsey, C.** 2008. Deposition models for chronological records. – Quaternary Science Reviews, 27, 42–60.
- Brorsson, T.** 2005. The Pottery from the Early Medieval Trading Site and Cemetery at Gross Strömkendorf, Wismar, Mecklenburg. Doctoral Thesis. Christian-Albrechts-University in Kiel, Faculty of Mathematics-Natural Sciences, Kiel.
- Broström, A., Gaillard, M.-J., Ihse, M. & Odgaard, B.** 1998. Pollen–landscape relationship in modern analogues of ancient cultural landscape in southern Sweden – a first step towards quantification of vegetation openness in the past. – Vegetation History and Archaeobotany, 7, 189–201.
- Bunge, M. A.** 1998. Social Science under Debate: A Philosophical Perspective. University of Toronto Press, Toronto.
- Callmer, J.** 1986. To stay or to move. Some aspects of the settlement dynamics in southern Scandinavia in the seventh to twelfth centuries A.D. with special reference to the province of Scania, southern Sweden. – Meddelanden från Lunds Universitets Historiska Museum 1985–1986, New Series, 6, 167–208.

- Cassel, K.** 1998. Från grav till gård. Romersk järnålder på Gotland. (Stockholm Studies in Archaeology, 16.) Stockholm.
- Cherry, J.** 1991. Leather. – English Medieval Industries. Craftsmen, Techniques, Products. Eds J. Blair & N. Ramsay. Hambledon Press, London, 295–318.
- Choyke, A. M.** 2005. Bronze Age bone and antler working at the Jászdózsa-Kápolnahalom tell. – From Hooves to Horns, from Mollusc to Mammoth. Manufacture and Use of Bone Artefacts from Prehistoric Times to Present. Proceedings of the 4th Meeting of the ICAZ Worked Bone Research Group at Tallinn, 26th–31st of August 2003. Eds H. Luik, A. M. Choyke, C. E. Batey & L. Lõugas. (MT, 15.) Tallinn, 129–156.
- Christensen, L. B., Jensen, S. E., Lund Johansen, A. L., Johansen, P. R. & Lerager, S.** 2007. House 1 – experimental fire and archaeological excavation. – Iron Age Houses in Flames. Testing House Reconstructions at Lejre. Ed. M. Rasmussen. (Studies in Technology and Culture, 3.) Lejre Historical-Archaeological and Experimental Centre, Lejre.
- Christidou, R. & Legrand, A.** 2005. Hide working and bone tools: experimentation design and applications. – From Hooves to Horns, from Mollusc to Mammoth. Manufacture and Use of Bone Artefacts from Prehistoric Times to Present. Proceedings of the 4 Meeting of the ICAZ Worked Bone Research Group at Tallinn, 26th–31st of August 2003. Eds H. Luik, A. M. Choyke, C. E. Batey & L. Lõugas. (MT, 15.) Tallinn, 385–396.
- Clark, R. H. & Schofield, A. J.** 1991. By experiment and calibration: an integrated approach to archaeology of the ploughsoil. – Interpreting Artefact Scatters: Contributions to Ploughzone Archaeology. (Oxbow Monography, 4, 93–105.)
- Cleve, N.** 1978. Skelettgravfälten på Kjuloholm i Kjulo, II. Vikingatid och korstågstad gravfältet C. (SMYA, XLIV: 2.)
- Creutz, K.** 2003. Tension and Tradition. A Study of Late Iron Age Spearheads around the Baltic Sea. (Theses and Papers in Archaeology, N. S. A 8.) Stockholm.
- Dörfler, W.** 1992. Radiography of peat profiles: a fast method for detecting human impact on vegetation and soils. – Vegetation History and Archaeobotany, 7, 93–100.
- Drewett, P. L.** 1999. Field Archaeology: An Introduction. University College London Press.
- Edelstein, S. M. & Borghetty, H. C.** 1969. The Plichto of Gioanventura Rosetti. Instructions in the Art of the Dyers which Teaches the Dyeing of Woolen Cloths, Linens, Cottons, and Silk by the Great Art as Well as by the Common. Translation of the First Edition of 1548 by S. M. Edelstein & H. C. Borghetty. MIT Press, Cambridge.
- Eisen, M. J.** 1910. Osek Kedepiv. – Eesti Kirjandus, Tartu, 323–330.
- Eisen, M. J.** 1996. Esivanemate ohverdamised. Mats, Tallinn.
- Fabech, C.** 1999. Centrality in sites and landscapes. – Settlement and Landscape. Proceedings of a Conference in Århus, Denmark, May 4–7, 1998. Eds C. Fabech & J. Ringtved. Jutland Archaeological Society, 455–473.
- Fallgren, J.-H.** 1993. The concept of the village in Swedish archaeology. – Current Swedish Archaeology, 1, 59–86.
- Fekhner, M. V.** 1963. = **Фехнер М. В.** Предметы языческого культа. – Ярославское Поволжье X–XI вв. по материалам Тимеревского, Михайловского и Петровского могильников. Москва, 86–89.
- Foard, G.** 1978. Systematic fieldwalking and the investigation of Saxon settlement in Northamptonshire. – World Archaeology, 9: 3, 357–374.
- Gerrard, C.** 1997. Misplaced faith? Medieval pottery and fieldwalking. – Medieval Ceramics, 21, 61–72.
- Gramsch, B.** 1992. Friesack Mesolithic wetlands. – The Wetland Revolution in Prehistory. Ed. B. Coles. Exeter, 65–72.
- Graudonis, J.** 1989. Nocietinātās apmetnes Daugavas lejtecē. Rīga.
- Haak, A.** 2007. Loomaluude leiud keskaegses Viljandis: märkmeid toidulaua ning luu- ja sarvetöötlemise kohta. (Tartu Linnamuuseumi aastaraamat, 13.) Tartu, 40–53.
- Hamerow, H.** 2002. Early Medieval Settlements. The Archaeology of Rural Communities in Northwest Europe 400–900. Oxford University Press.

- Harrower, M. J.** 2006. Environmental versus Social Parametres, Landscape and the Origins of Irrigation in Southwest Arabia (Yemen). Dissertation. The Ohio State University.
- HCL 1982** = Henrici Chronicon Livoniae. Henriku Liivimaa kroonika. Tõlkinud R. Kleis. Toimetanud ja kommenteerinud E. Tarvel. Tallinn.
- HCL 2003** = The Chronicle of Henry of Livonia, *Henricus Lettus*. Translated with a new introduction and notes by J. A. Brundage. Columbia University Press, New York.
- Hein, A. & Raam, V.** 1997. Rapla Maarja Magdaleena kirik. – Eesti arhitektuur, 3. Ed. V. Raam. Valgus, Tallinn, 94–95.
- Heinsalu, A. & Veski, S.** 2010. Palaeoecological evidence of agricultural activity and human impact on the environment at the ancient settlement centre of Keava, Estonia. – Estonian Journal of Earth Sciences, 59, 80–89.
- Heinsalu, A., Veski, S., Heinsalu, H. & Koot, H.** 2003. Turbakihid Keava linnuse veerel mäletavad muistseid olusid. – Eesti Loodus, 11, 38–42.
- Hiemäe, M.** 2001. Veekogudest rahvapärimeses. (Maaparandajate Seltsi toimetised, 5.) Tallinn, 39–45.
- HL** = Холмогорская летопись. (Полное собрание русских летописей, XXXIII.) Ленинград, 1977.
- Hodder, I.** 1986. Reading the Past. Current Approaches to Interpretation in Archaeology. Cambridge.
- Hodder, I.** 1999. The Archaeological Process. An Introduction. Blackwell Publishing.
- Honko, L.** 1998. Folklooriprotsess. – Mäetagused, 6, 56–84.
- Hvass, S.** 1997. The status of the Iron Age settlement in Denmark. – Haus und Hof in ur- und frühgeschichtlicher Zeit. Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. Philologisch-Historische Klasse, dritte Folge, 218. Vandenhoeck & Ruprecht in Göttingen, 377–413.
- Inland 1838** = Lehnbrief des O. M. Conrad von Vietinghoff v. J. 1410. – Inland, 18, 282.
- Insoll, T.** 2006. Shrine franchising and the Neolithic in the British Isles: some observations based upon Tallensi, northern Ghana. – Cambridge Archaeological Journal, 16, 223–238.
- Jaanits, L., Laul, S., Lõugas, V. & Tõnisson, E.** 1982. Eesti esiajalugu. Eesti Raamat, Tallinn.
- Johansen, P.** 1933. Die Estlandliste des Liber Census Daniae. Kopenhagen.
- Johansen, P.** 1950. Der altnordische Name Ösels als verfassungsgeschichtes Problem. – Festschrift für K. Haff, Innsbruck, 95–110.
- Johansen, P.** 1951. Nordische Mission, Revals Gründung und die Schwedensiedlung in Estland. (Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens handlingar, 74.) Wahlström & Widstrand, Stockholm.
- Johansen, P.** 1964/2006. Keskaegse maakogukonna mõned funktsioonid ja vormid Eestis ja Soomes. – **Johansen, P.** Kaugete aegade sära. Ilmamaa, Tartu, 2006, 94–126. [*Original*: Einige Funktionen und Formen mittelalterlichen Landgemeinden in Estland und Finland. – Die Anfänge der Landgemeinde und ihr Wesen 2. (Vorträge und Forschungen, VIII.) Konstanz, Stuttgart, 1964, 273–306.]
- Johanson, K.** 2006. Aruanne arheoloogilistest kaevamistest Keava kasetohtsillutisel 2004–2005. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Johanson, K. & Kriiska, A.** 2007. Archaeological research on Ihaste Mesolithic site. – AVE, 2006, 143–160.
- Johanson, K. & Veldi, M.** 2006. Archaeological excavations at Jägala hillfort. – AVE, 2005, 29–40.
- Johansson, B. M.** 1996. Sub-fossil cowry shells in northern Europe – traces of eastern and western contacts with the Orient. – Landscapes and Life: Studies in Honour of Urve Miller. Eds A.-M. Robertsson et al. (PACT, 50.) PACT Belgium, Rixensart, 347–352.
- Johnsen, H. & Olsen, B.** 2000. Hermeneutics and archaeology: on the philosophy of contextual archaeology. – Interpretive Archaeology: A Reader. Ed. J. Thomas. Leicester University Press, 97–117.
- Jonuks, T.** 2005. Archaeology of religion – possibilities and prospects. – EAA, 9: 1, 32–59.
- Jonuks, T.** 2007. Holy groves in Estonian religion. – EJA, 11: 1, 3–35.
- Jonuks, T.** 2009a. Eesti muinasusund. (Dissertationes Archaeologiae Universitatis Tartuensis, 2.) Tartu University Press.
- Jonuks, T.** 2009b. *Hiis* sites in the research history of Estonian sacred places. – Folklore, 42, 23–44.
- Jonuks, T.** 2011. An archaeology of holy places: can we find ‘forgotten’ sacred sites? – (Kultūras krustpunkti, 5.) Nordik, Rīga, 78–88.

- Jung, J.** 1898. Muinasaja teadus eestlaste maalt, II. Kohalised muinasaja kirjeldused Liivimaalt, Pernau ja Viljandi maakonnast. Jurjev.
- Jung, J.** 1910. Muinasaja teadus Eestlaste maalt, III. Kohalised muinasaja kirjeldused Tallinnamaalt. Tartu.
- Kaasik, A. & Valk, H.** (eds). 2007. Looduslikud pühapaigad. Väärtused ja kaitse. (ÕES toim., 36.) Tartu.
- Kaldre, H., Kivi, K. & Vijand, L.** 2009. Archaeological investigations on the hill of Salumägi at Salevere. – AVE, 2008, 104–113.
- Känd, R.** 1925. Kose kihelkonna arkeoloogiline kirjeldus. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Karamzin, N.** 1816. = **Карамзин Н.** История государства Российского. Санктпетербург.
- Kink, H., Andresmaa, E. & Orru, M.** 1998. Eesti soode hüdrogeoloogia. Ed. A. Raukas. Teaduste Akadeemia Kirjastus, Tallinn.
- Kirpichnikov, A. N.** 1971. = **Кирпичников А. Н.** Древнерусское оружие, 3. Доспех, комплекс боевых средств IX–XIII вв. (Археология СССР. Свод археологических источников, E1-36.) Ленинград.
- Kivi, K.** 2009. Uderna küla kesk- ja varausajal. Pro Gradu (MA) thesis. University of Tartu. http://www.arheo.ut.ee/theses/Kristel_KiviMA2009.pdf
- Kivikoski, E.** 1962. Kaurisimpukoita Suomen rautakauden löydöissä. – Virittäjä, 3, 256–260.
- Kivikoski, E.** 1965. Magisches Fundgut aus finnischer Eisenzeit. – Suomen Museo, LXXII, 22–35.
- Klindt-Jensen, O.** 1957. Denmark before the Vikings. New York.
- Kolchin, B. A.** 1959. = **Колчин Б. А.** Железообрабатывающее ремесло Новгорода Великого. – МИА, 65, 7–120.
- Konsa, M.** 2004. Keava sootee uuringutest 2003. aastal. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Konsa, M. & Lõhmus, M.** 2010. Uuring külmise mõjust esemete levikule põllupinnal. Eksperiment Villevere küla Kingu talu põllul 2006–2007. aastal. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Konsa, M. & Ots, M.** 2001. 2000. aastal avastatud muistised. – AVE, 2000, 122–133.
- Konsa, M., Lang, V., Lainemurd, I. & Vaab, H.** 2002. Archaeological excavations at settlement site I of Linnaaluste. – AVE, 2001, 74–81.
- Konsa, M., Lang, V. & Loolaid, L.** 2003. Settlement site III of Linnaaluste from archaeological complex of Keava. – AVE, 2002, 51–55.
- Konsa, M., Lang, V., Vimberg, K. & Kelder, I.** 2006. Ring-wall enclosure of Lipa in prehistoric southern Harjumaa. – AVE, 2005, 53–60.
- Koot, H.** 2004. Inimmõju ja looduse areng Linnaaluste viikingiaja asula ja Keava linnamäe ümbruses. Bakalaureusetöö. Manuscript in the Institute of Geology, Tallinn University of Technology.
- Koski, M.** 1967. Itämerensuomalaisten kielten *hiisi*-sanue. Semanttinen tutkimus I. (Turun yliopiston julkaisuja. Sarja C. Scripta lingua fennica edita.) Turku.
- Kriiska, A., Mägi, T. & Peets, J.** 1991. Neues in der Experimentalarchäologie. – TATÜ, 40: 4, 400–412.
- Kriiska, A., Rappu, M., Tasuja, K., Šafranovski, J. & Plado, J.** 2009. Archaeological research in Jägala. – AVE, 2008, 36–52.
- Kunst, G. K.** 2007. Toys or tools? The case of Roman mandible sledges on the interpretation of modified cattle mandibles. – VIAVIAS, Vienna Institute for Archaeological Science, 1, 14–25.
- Kuresoo, R., Relve, H. & Rohtmets, I.** (eds). 2005. Eesti elusloodus. Kodumaa looduse teejuht. Tallinn.
- Kustin, A.** 1958. Kalmistu XIII–XIV sajandist Karjas, Saaremaal. – TATÜ, 7: 1, 47–57.
- Kustin, A.** 1962. Randvere kiviakalmistu Saaremaal. – MAL, 58–130.
- Kütt, A.** 2007. Maarahva pühade puude ja puistutega seotud käitumisnormid. – Kaasik & Valk, 185–212.
- Laid, E.** 1923. Eesti muinaslinnad. (TÜAKT, 1.)
- Laid, E.** 1939. Varbola Jaanilinn. – MEL, 183–215.

- Lang, V.** 1996. Muistne Rävola. Muistised, kronoloogia ja maaviljelusliku asustuse kujunemine Loode-Eestis, eriti Piritajõe alamjooksu piirkonnas, I–II. (MT, 4.) Tallinn.
- Lang, V.** 2000a. Keskusest ääremaaks. Viljelusmajandusliku asustuse kujunemine ja areng Vihasoo–Palmse piirkonnas Virumaal. (MT, 7.) Tallinn.
- Lang, V.** 2000b. Aruanne inspeksioonist Keava linnuse lähikonda 4. mail 2000. a. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Lang, V.** 2002. Vakus ja linnusepiirkond Eestis. Lisandeid muistse haldusstruktuuri uurimisele peamiselt Harjumaa näitel. – Keskus–tagamaa–ääreala. Uurimusi asustushierarhia ja võimukeskuste kujunemisest Eestis. Ed. V. Lang. (MT, 11.) Tallinn, 125–168.
- Lang, V.** 2004. Varalinnalised keskused (aolinnad) hilismuinasaegses Eestis. – Kui vana on Tallinn? Ed. T. Kala. Tallinn, 7–27.
- Lang, V.** 2006. Settlement and landscape archaeology in Estonia. – Archaeological Research in Estonia 1865–2005. Eds V. Lang & M. Laneman. (Estonian Archaeology, 1.) Tartu University Press, 293–300.
- Lang, V.** 2007a. The Bronze and Early Iron Ages in Estonia. (Estonian Archaeology, 3.) Tartu University Press, Humaniora: archaeologica.
- Lang, V.** 2007b. Baltimaade pronksi- ja rauaaeg. Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Lang, V. & Konsa, M.** 2004. Aeg ja muutus interdistsiplinaarsetes kohauuringutes Keava ümbruse asustuslool näitel. – Linnusest ja linnast. Uurimusi Vilma Trummali auks. Eds A. Haak, E. Russow & A. Tvauri. (MT, 14.) Tartu, 113–136.
- Lang, V. & Valk, H.** 2011. An archaeological reading of the Chronicle of Henry of Livonia: events, traces, contexts and interpretations. – Crusading and Chronicle Writing on the Medieval Baltic Frontier: A Companion to the Chronicle of Henry of Livonia. Eds M. Tamm, L. Kaljundi & C. S. Jensen. Ashgate, 291–316.
- Lang, V., Tvauri, A. & Rohla, M.-L.** 2002. The hill-fort of Keava. – AVE, 2001, 65–73.
- Lang, V., Tvauri, A. & Saimre, T.** 2003. New results from the hill-fort of Keava. – AVE, 2002, 42–50.
- Lang, V., Konsa, M., Tvauri, A., Kaldre, H., Laneman, M., Lähti, P. & Vaab, H.** 2004. Two Iron Age hill-forts, a settlement site and Neolithic birch bark pavement of Keava. – AVE, 2003, 61–71.
- Lang, V., Laneman, M., Kaldre, H., Konsa, M. & Tvauri, A.** 2005. From the Early Pre-Roman Iron Age to the early modern times: new investigations at Keava. – AVE, 2004, 45–58.
- Lähti, P.** 2005. Asustuspildist muinasaegsel Järvamaal – asustuskeskused ja linnused. – Mäetagused, 28, 123–148.
- Laul, S.** 1985. Ühisjooni läänemeresoomlaste muinasaegses rõivastuses. – Keel ja Kirjandus, 7, 412–419.
- Laul, S. & Valk, H.** 2007. Siksälä. A Community at the Frontiers. Iron Age and Medieval. (CCC Papers, 10.) Tallinn.
- Laur, M.** 1995. Pietism 18. sajandi Baltikumis. (ÕES ar., 1988–1993.) Tartu, 161–169.
- Lavento, M.** 2000. Kohdennetun inventoinnin suunnittelu, tyypit ja menetelmät. – Arkeologinen inventointi. Opas inventoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Helsinki, 17–32.
- Lavi, A.** 1989. Neue Angaben über Burgberg Kurista. – TATÜ, 38: 4, 331–335.
- Lavi, A.** 1997. Asulakohad 13.–17. sajandi talurahvaehitiste ajaloo allikana. – EAA, 1, 84–144.
- Lavi, A.** 1999. Põhja-Tartumaa rauatööst muinas- ja varakeskajal. – EAA, 3: 1, 35–62.
- Lavi, A.** 2002. Kesk-Eesti idaosa linnamägedest. – Keskus–tagamaa–ääreala. Uurimusi asustushierarhia ja võimukeskuste kujunemisest Eestis. Ed. V. Lang. (MT, 11.) Tallinn, 233–272.
- Lavi, A.** 2005. An addendum to the study of smoke cottages. – EJA, 9: 2, 132–155.
- Lavi, A., Heinoja, K. & Peets, J.** 1998. Viikingiaegne raudkatel Raatvere sepamatusest ja selle konserveerimine. – Loodus, inimene ja tehnoloogia. Interdistsiplinaarseid uurimusi arheoloogias. Eds J. Peets & V. Lang. (MT, 5.) Tallinn, 321–332.
- Lehtosalo-Hilander, P.-L.** 1982. Luistari III. A Burial-Ground Reflecting the Finnish Viking Age Society. (SMYA, 82: 3.)
- Leimus, I.** 1986. Der Münzfund von Kose aus dem zweiten Viertel des 12. Jahrhunderts. Tallinn.

- Leimus, I.** 1994. Tundmatud brakteaadid Eesti 13. sajandi alguse leidudes. – TATÜ, 43: 4, 456–464.
- Leimus, I.** 2003. Kaupmees. – Eesti aastal 1200. Ed. M. Mägi. Argo, Tallinn, 43–68.
- Leimus, I. & Kiudsoo, M.** 2004. Koprak ja hõbe. – Tuna. Ajalookultuuri Ajakiri, 4, 31–47.
- Lepik, M.** 1925. Rapla. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Lesman, Yu. M.** 1990. = **Лесман Ю. М.** Хронология ювелирных изделий Новгорода (X–XIV вв.). – Материалы по археологии Новгорода 1988. Москва, 29–98.
- Ligi, H.** 1968. Talupoegade koormised Eestis 13. sajandist 19. sajandi alguseni. Tallinn.
- Ligi, P.** 1993. Vadjapärased kalmed Kirde-Eestis (9.–16. sajand). – Vadjapärased kalmed Eestis 9.–16. sajandil. Ed. V. Lang. (MT, 2.) Tallinn, 7–176.
- Lillak, A. & Valk, H.** 2009. Rescue excavations on Alt-Laari settlement site. – AVE, 2008, 72–81.
- Lintrop, A.** 2003. Udmurdi usund. (ERM sari, 5.) Tartu.
- Lobach, U.** 2011. The sacred lakes of the Dvina region (northwest Belarus). – Archaeologia Baltica, 15, 61–68.
- Lõhmus, M. & Oras, E.** 2008. Archaeological research at Jägala Jõesuu hillfort and its closest surroundings. – AVE, 2007, 27–42.
- Lõhmus, M., Oras, E. & Veldi, M.** 2010. Kaks rauast nooleotsa Jägala Jõesuu linnamäelt: arheoloogiline ja ajalooline kontekst. – Ilusad asjad. Tähelepanuväärseid leide eesti arheoloogiakogudest. Ed. Ü. Tamla. (MT, 21.) Tallinn, 33–46.
- Lõugas, L.** 1997. Post-Glacial Development of Vertebrate Fauna in Estonian Water Bodies. A Palaeozoological Study. (Dissertationes Biologicae Universitatis Tartuensis, 32.) Tartu University Press.
- Lõugas, V.** 1968. Ühe ehituskonstruksiooni vanusest Ida-Baltikumis. – TATÜ, 1, 58–63.
- Lõugas, V.** 1970. Kehtna Käbiküla kivikalmed m. a. esimestest sajanditest. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Lõugas, V.** 1991. Investigation of Põide (Kahutsi) ancient monuments. – TATÜ, 40: 4, 373–375.
- Luik, H.** 1999. S-kujulised ripatsid ja rihmakeeled. – EAA, 3: 2, 115–130.
- Luik, H.** 2001. Luuesemed Kuusalu Pajulinnast ja asulatest. – EAA, 5: 1, 3–36.
- Luik, H.** 2002. Luuesemed Lihula keskaegsest alevikust ja linnusest. – Keskus–tagamaa–ääreala. Uurimusi asustushierarhia ja võimukeskuste kujunemisest Eestis. Ed. V. Lang. (MT, 11.) Tallinn, 301–348.
- Luik, H.** 2003. Luuesemed hauapanustena rauaaja Eestis. – Arheoloogiga Läänemeremaades. Uurimusi Jüri Seliranna auks. Eds V. Lang & Ü. Tamla. (MT, 13.) Tallinn, 153–172.
- Luik, H.** 2004. Luuesemed hilisrauaaja linnamägedel Lõhavere, Soontagana, Varbola ja Valjala leidude põhjal. – Linnusest ja linnast. Uurimusi Vilma Trummali auks. Eds A. Haak, E. Russow & A. Tvauri. (MT, 14.) Tartu, 157–188.
- Luik, H.** 2005. Luu- ja sarvesemed Eesti arheoloogilises leiumaterjalis viikingiajast keskajani. Bone and antler artefacts among Estonian archaeological finds from the Viking Age until the Middle Ages. (Dissertationes Archaeologiae Universitatis Tartuensis, 1.) Tartu University Press.
- Luik, H. & Maldre, L.** 2003. Luutöötlemisest Tallinna eeslinnas, Roosikrantsi tänava piirkonnas, 13.–17. sajandil. – EAA, 7: 1, 3–37.
- Luik, H. & Maldre, L.** 2005a. Bone and antler artefacts from Pada settlement site and cemetery in north Estonia. – From Hooves to Horns, from Mollusc to Mammoth. Manufacture and Use of Bone Artefacts from Prehistoric Times to the Present. Proceedings of the 4th Meeting of the ICAZ Worked Bone Research Group at Tallinn, 26th–31st of August 2003. Eds H. Luik, A. M. Choyke, C. E. Batey & L. Lõugas. (MT, 15.) Tallinn, 163–176.
- Luik, H. & Maldre, L.** 2005b. Bone and antler-working on the hillfort and settlement site of Rõuge (the last quarter of the 1st millennium AD). – **Luik, H.** Bone and Antler Artefacts among Estonian Archaeological Finds from the Viking Age until the Middle Ages. (Dissertationes Archaeologiae Universitatis Tartuensis, 1.) Tartu University Press, appendix I.
- Luik, H. & Maldre, L.** In print. Same material, different age and function? Tools made from ribs among Estonian archaeological finds. – Of People and Bones: The Archaeology of Osseous Artefacts. Proceedings of the 5th Meeting of the ICAZ Worked Bone Research Group, August 29 – September 3, 2005 Veliko Turnovo, Bulgaria.

- Luik, H. & Tamla, Ü.** 2006. Small bone spades: used material, processing technology, possible function. – *Archaeologia Baltica*, 6, 112–125.
- MacGregor, A., Mainmann, A. J. & Rogers, N. S. H.** 1999. Craft, Industry and Everyday Life: Bone, Antler, Ivory and Horn from Anglo-Scandinavian and Medieval York. (The Archaeology of York. The Small Finds, 17/12.) York Archaeological Trust, Council for British Archaeology, York.
- Mäesalu, A.** 1978. Soontagana maalinn. Diplomitöö. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Mäesalu, A.** 1989. Otepää linnuse nooleotsad ajalooliste seoste ja sündmuste kajastajatena. – Allikaõpetuslikke uurimusi. (Eesti ajaloo küsimusi, XI. Tartu Ülikooli toimetised, 851.) Tartu, 27–46.
- Mäesalu, A.** 1991. Otepää linnuse ammuoleotsad. – *Arheoloogiline kogumik*. Eds L. Jaanits & V. Lang. (MT, 1.) Tallinn, 163–181.
- Mäesalu, A.** 1995. 12.–14. sajandi kaitserüüd Otepää linnuse leidude põhjal. – Eesti arheoloogia historiograafilisi, teoreetilisi ja kultuuriajaloolisi aspekte. Ed. V. Lang. (MT, 3.) Tallinn, 326–359.
- Mäesalu, A.** 2008. Ahisilla linnusekoht. – *Tõnisson* 2008, 193–194.
- Mäesalu, A. & Vissak, R.** 2002. On the older topography of Tartu. – *The Medieval Town in the Baltic: Hanseatic History and Archaeology*, II. Eds R. Vissak & A. Mäesalu. Tartu, 145–163.
- Mäesalu, A., Peets, J. & Tammet, M.** 1991. Kas Lembitu kasvatas kitsi või lambaid? – *Kleio*, 4, 5–6, 76.
- Mägi, M.** 2002. At the Crossroads of Space and Time. Graves, Changing Society and Ideology on Saaremaa (Ösel) 9th–13th Centuries AD. (CCC Papres, 6.) Tallinn.
- Mägi, M.** 2005. Viking Age harbour site at Tornimäe, eastern Saaremaa. – *AVE*, 2004, 65–75.
- Mägi, M.** 2006. Eesti esiajalugu. Loengumaterjalid. <http://www.ai.ee/?pid=159>
- Mägi, T. & Haljak, G.** 2000. Aruanne Kunilepa peitleiu kohta 2000. a. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Maksimov, S.** 2003. Keava linnusel avastati unikaalne kasetohuttee. – *Nädaline*, 22.07.
- Maldre, L.** 1997. Saadjärve linnamäelt 1984. a. kogutud arheozooloogilise materjali määramise tulemused. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Maldre, L.** 2001. Bone and antler artefacts from Otepää hill-fort. – *Crafting Bone. Skeletal Technologies through Time and Space. Proceedings of the 2nd Meeting of the (ICAZ) Worked Bone Research Group Budapest*, 31 August – 5 September 1999. Eds A. M. Choice & L. Bartosiewicz. Archaeopress, Oxford, 19–30.
- Maldre, L.** 2003. Aruanne Kaberla asulakohalt 2002. a. kogutud arheozooloogilisest materjalist. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Maldre, L.** 2005. Aruanne Uugla asulakohast 2005. aastal kogutud loomaluudest. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Maldre, L.** 2006. Aruanne Tornimäelt 2004. a. kogutud loomaluudest. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Maldre, L.** 2007. Faunal remains from the settlement site of Pada. – *EAA*, 11: 1, 59–79.
- Maldre, L.** 2008. Karjakasvatusest Ridala pronksiaja asulas. – *Loodus, inimene ja tehnoloogia*, 2. Interdistsiplinaarseid uurimusi arheoloogias. Eds L. Jaanits, V. Lang & J. Peets. (MT, 17.) Tallinn, 263–276.
- Mandel, M.** 2006. Über die Forschung der Siedlung Uugla Veskimäe. – *AVE*, 2005, 61–64.
- Mandel, M.** 2007. Von den Forschungen am Bodendenkmal zu Uugla. – *AVE*, 2006, 113–119.
- Mandel, M.** 2011. Arheoloogiga Läänemaa radadel. Eesti Ajaloomuseum, Tallinn.
- Margeson, S.** 1993. Norwich Households: The Medieval and Post-Medieval Finds from Norwich Survey Excavations 1971–1978. (East Anglian Archaeology, 58.) Norwich.
- Markus, K.** 2007. Kuhu kadus Hertele kirik? Mõtteid Harjumaa haldusstruktuurist 13. sajandil. – *Kunstiteaduslikke Uurimusi*, 1–2 (16), 9–26.
- Matthews, R. & Hodder, I.** 1993. Introduction. – *Çatalhöyük Archive Report* 1993. http://www.catalhoyuk.com/archive_reports/1993/ar93_01.html
- Metssalu, J.** 2006. Käsikirjaline avaldamata kogu erinevatest arhiividest, muuseumitest ja etnograafilistelt välitöödelt kogutud materjalidega Rapla ja Juuru kihelkondade pühapaikade kohta. Manuscript in private archive.

- Miettinen, M.** 1994. Viirikallio, an Epineolithic dwelling site in Laihia, southern Ostrobothnia. – Fenno-Ugri et Slavi, 1992. Prehistoric Economy and Means of Livelihood. Ed. P. Purhonen. Helsinki, 43–51.
- Mithen, S.** 2001. The Mesolithic Age. – The Oxford Illustrated History of Prehistoric Europe. Ed. B. Cunliffe. Oxford University Press, 79–135.
- ML** = Московский летописный свод конца XV века. (Полное собрание русских летописей, XXV.) Москва, 1949.
- Moora, A.** 1956. Eestlaste muistsest usundist. – Religiooni ja ateismi ajaloost Eestis. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Ajaloo Instituut, Tallinn, 7–41.
- Moora, H.** 1938. Die Eisenzeit in Lettland bis etwa 500 n. Chr. II. Teil: Analyse. (ÕES toim., XXIX.)
- Moora, H.** 1939a. Muistse eesti linnused. – MEL, 9–16.
- Moora, H.** 1939b. Peedu Kerikmägi. – MEL, 101–120.
- Moora, H.** 1955. Muistsete linnuste uurimise tulemustest Eesti NSV-s. – MAL, 46–94.
- Moora, H.** 1967. Einige Ergebnisse der Burgbergforschung im Ostbaltikum. – Suomen Museo, 74, 64–96.
- Moora, H. & Ligi, H.** 1970. Wirtschaft und Gesellschaftsordnung der Völker des Baltikums zu Anfang des 13. Jahrhunderts. Tallinn.
- Moora, H. & Saadre, O.** 1939. Lõhavere linnamägi. – MEL, 139–182.
- Mugurevich, É. S.** 1961. = **Мугуревич Э. С.** Асотское городище. (Материалы и исследования по археологии Латвийской ССР.) Riga.
- Myaésalu, A.** 1980. = **Мяэсалу А.** Аварийные археологические раскопки на городище Тарту. – TATÜ, 29: 4, 375–378.
- Nazarova, E.** 2001. = **Назарова Е.** Заметки к истории похода на чудь 1054 г. – Горна у источника Судьбы. Сборник статей в честь Елены Александровны Мельниковой. Eds T. H. Джаксон, Г. В. Глазырина, И. Г. Коновалова, С. Л. Никольски & В. Я. Петрухин. Москва, 282–288.
- NL** = Никоновская летопись. (Полное собрание русских летописей, IX–X.) Москва, 1965.
- N4L** = Новгородская четвертая летопись. (Полное собрание русских летописей, IV: 1.) Москва, 2000.
- Nosov, E. & Petrenko, V. P.** 1986. = **Носов Е. & Петренко В. П.** Об одном типе средневековых печей Поволховья. – Краткие сообщения, 187, 8–15.
- O'Connor, T. P.** 2001. Collecting, sieving, and animal bone quantification. – Animals and Man in the Past. Essays in Honour of Dr. A. T. Clason, Emeritus Professor of Archaeozoology Rijksuniversiteit Groningen, the Netherlands. Eds H. Buitenhuis & W. Prummel. (ARC-Publicatie, 41.) Rijksuniversiteit, Groningen, 7–16.
- Orton, C.** 2000. Sampling in Archaeology. (Cambridge Manuals in Archaeology.) Cambridge University Press.
- Paaver, K.** 1965a. Valjala 1962. a. luumaterjali määramise tulemused. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Paaver, K.** 1966. Iru kindlustatud asula ja linnuse kaevamisel 1953.–1957. a. kogutud luumaterjali määramise esialgsed tulemused. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Paaver, K.** 1970. Unipiha linnuse 1970. a. luumaterjali määramise esialgsed tulemused. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Paaver, K. L.** 1965b. = **Паавер К. Л.** Формирование териофауны и изменчивость млекопитающих Прибалтики в голоцене. Тарту.
- РАСТ, 51** = Coastal Estonia. Recent Advances in Environmental and Cultural History. Eds T. Hackens, S. Hicks, V. Lang, U. Miller & L. Saarse. Rixensart, 1996.
- РАСТ, 57** = Environmental and Cultural History of the Eastern Baltic Region. Eds U. Miller, T. Hackens, V. Lang, A. Raukas & S. Hicks. Rixensart, 1999.
- Patzig, G.** 2002. Objektiivsuse probleem ja fakti mõiste. – Tuna, 2, 111–120.
- Paulson, I.** 1963. Die Hausgeister und ihre Idole in Nordeurasien. – Veröffentlichungen des Linden-Museums, 12, Dezember. Stuttgart, 123–158.
- Paulson, I.** 1997. Vana Eesti rahvausk. Usundiloolisi esseid. Ilmamaa, Tartu.

- Pauts, H.** 1997. Pahaga hoburaudsõled Eestis. (Tõid ajaloo alalt, I.) Eesti Ajaloomuuseum, Tallinn, 79–115.
- Peets, J.** 2007. Keava Linnaaluste III asulakoha 3. kaevandi arheoloogiliste kaevamiste aruanne aastatest 2004 ja 2006. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Peets, J. & Valt, J.** 2011. Ühest rauaaja lõpu relvast Saaremaal, Mandri-Eestis ja naaberpiirkondades. (Saaremaa Muuseumi kaheaastaraamat, 2009–2010.) Kuressaare, 3–29.
- PL** = Пискаревский летописец. (Полное собрание русских летописей, XXXIV.) Москва, 1978.
- Poska, A.** 2001. Human impact on vegetation of coastal Estonia during the Stone Age. (Comprehensive Summaries of Uppsala Dissertations from the Faculty of Science and Technology, 652.) Uppsala, 1–48.
- Poska, A. & Saarse, L.** 1999. Holocene vegetation and land-use history in the environs of Lake Kahala, northern Estonia. – *Vegetation History and Archaeobotany*, 8, 185–197.
- Poska, A. & Saarse, L.** 2002. Biostratigraphy and ¹⁴C dating of the lake sediment sequence on the north-west Estonian carbonaceous plateau, interpreted in terms of human impact in the surroundings. – *Vegetation History and Archaeobotany*, 11, 191–200.
- Poska, A. & Saarse, L.** 2006. New evidence of possible crop introduction to north-eastern Europe during the Stone Age. Cerealia pollen finds in connection with the Akali Neolithic settlement, east Estonia. – *Vegetation History and Archaeobotany*, 15, 169–179.
- Poska, A., Saarse, L. & Veski, S.** 2004. Reflections of pre- and early-agrarian human impact in the pollen diagrams of Estonia. – *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, 209, 37–50.
- Poska, A., Sepp, E., Veski, S. & Koppel, K.** 2008. Using pollen based quantitative land-cover estimations and CA_Markov model to reconstruct the development of cultural landscape at Rõuge. – *Vegetation History and Archaeobotany*, 17, 527–541.
- PVL** = Повесть временных лет по Лаврентьевской летописи 1377 г. Санкт-Петербург, 1996.
- Raam, V.** 1997. Juuru Mihkli e. Miikaeli (varem Jüri) kirik. – *Eesti arhitektuur*, 3. Ed. V. Raam. Valgus, Tallinn, 99–100.
- Rajando, K.** 2002. Väike käsiraamat. Parkimine, viltimine, taimedega värvimine. Greif, Tartu.
- Rammo, R. & Veldi, M.** 2005. Archaeological excavations at Musumägi hill in Viljandi. – *AVE*, 2004, 103–116.
- Ramqvist, P. H.** 1983. Gene. On the Origin, Function and Development of Sedentary Iron Age Settlement in Northern Sweden. (Archaeology and Environment, 1.) Department of Archaeology. University of Umeå.
- Ränk, G.** 1980. Hiiehobune. (Eesti Teaduslik Selts Rootsis aastaraamat, 8 (1977–1979).) Stockholm, 119–140.
- Rasson, J. A.** 2006. Pits in comparative perspective. – *Des trous: structures en creux pré- et protohistoriques: actes du colloque de Dijon et Baume-les-Messieurs*, 24–26 mars 2006. Vol 12. Eds M.-C. Frère-Sautot & M. Lichardus-Ippen. Montagnac: Éditions Monique Mergoïl, 439–445.
- Reimer, P. J., Baillie, M. G. L., Bard, E., Bayliss, A., Beck, J. W., Blackwell, P. G., Buck, C. E., Burr, G. S., Cutler, K. B., et al.** 2004. IntCal04 terrestrial radiocarbon age calibration, 0–26 cal kyr BP. – *Radiocarbon*, 46, 1029–1058.
- Relve, H.** 2007. Puude juurde. Puud ja pöösad looduses, pärimustes ja nüüdses kasutuses. Tartu.
- Rommel, M.** 1998. Hiie ase: *Hiis* Eesti rahvapärimuses. Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu.
- Renfrew, C. & Bahn, P.** 2004. *Archaeology: Theories, Methods and Practice*. Fourth edition. Thames & Hudson.
- Ricoeur, P.** 2002. Objektiivsus ja subjektiivsus ajaloos. – *Tuna*, 2, 97–110.
- Riikonen, J.** 2005. Iron Age aprons from southwestern Finland and other cloths and pendants worn on the waist. – *Rituals and Relations. Studies on the Society and Material Culture of the Baltic Finns*. Ed. S. Mäntylä. (Suomalaisen Tiedekatemia toimituksia. Humaniora, 336.) Helsinki, 31–72.
- Riikonen, J.** 2009. Valtamiehen vaimon leveä veitsentuppi. – *Maasta, kivistä ja hengestä*. Markus Hiekkanen Festschrift. Ed. H.-M. Pellinen. Turun yliopisto et al., 276–299.
- RK 1896** = Katalog der Ausstellung zum X. archäologischen Kongress in Riga 1896. Riga.
- Saarse, L., Niinemets, E., Poska, A. & Veski, S.** 2010. Is there a relationship between crop farming and the *Alnus* decline in the eastern Baltic region? – *Vegetation History and Archaeobotany*, 19, 17–28.

- Saks, P. & Valk, H.** 2002. Loomaluude leiud Viljandi Pähklimäelt. Viljandi Muuseumi aastaaraamat, 2001. Viljandi, 52–58.
- Salmio, L.** 1982. Tyrvään Kaukolan, Tyrväänkylän ja Liekosaaren rautakautiset kalmistot. (Karhunhammas, 6.) Turku.
- Saunders, T.** 1990. The feudal construction of space: power and domination in the nucleated village. – *The Social Archaeology of Houses*. Ed. R. Samson. Edinburgh University Press, 181–196.
- Schmiedehelm, M.** 1925. Nissi kihelkonna arkeoloogiline kirjeldus. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Sedova, M. V.** 1981. = **Седова М. В.** Ювелирные изделия древнего Новгорода (X–XV вв.). Москва.
- Selirand, J.** 1962. Kaberla maa-alune kalmistu (13.–17. sajand). – MKA, 140–160.
- Selirand, J.** 1966. Prillspiraalpäiste nõeltega linikukeed. – PVF, 150–155.
- Selirand, J.** 1970. Eesti naiste noatuped. – *Studia archaeologica in memoriam Harri Moora*. Eds M. Schmiedehelm, L. Jaanits & J. Selirand. Tallinn, 172–175.
- Selirand, J.** 1974. Eestlaste matmiskombed varafeodaalsete suhete tärkamise perioodil (11.–13. sajand). Tallinn.
- Selirand, J.** 2000. Kes olid sossolid? – *Keel ja Kirjandus*, 6, 594–597.
- Sepp, L.** 2004. Keava linnamäe ümbruse asustus. Pro-Gradu. University of Tartu. Manuscript in the Chair of Estonian History, University of Tartu.
- Shanks, M. & Tilley, C.** 1992. *Re-Constructing Archaeology. Theory and Practice*. Routledge.
- Shchapova, Yu. L.** 1956. = **Щапова Ю. Л.** Стекланные бусы древнего Новгорода. (МИА, 55.)
- Shmid, E.** 1972. *Atlas of Animal Bones for Prehistorians, Archaeologists and Quaternary Geologists. Knochenatlas für Prähistoriker, Archäologen und Quartärgeologen*. Elsevier Publishing Company, Amsterdam.
- Silver, I. A.** 1969. The ageing of domestic animals. – *Science in Archaeology*. Eds D. Brothwell & E. S. Higgs. London, 283–302.
- SIL** = Софийская первая летопись старшего извода. (Полное собрание русских летописей, VI: 1.) Москва, 2000.
- Šturms, E.** 1946. Die Alkstätten in Litauen. (Contributions of Baltic University, 3.) Hamburg.
- Taavitsainen, J.-P.** 1990. Ancient Hillforts of Finland: Problems of Analysis, Chronology and Interpretation with Special Reference to the Hillfort of Kuhmoinen. (SMYA, 94.)
- Tamla, T.** 1980. = **Тамла Т.** Предварительные результаты Падаской экспедиции в 1978–1979 гг. – TATÜ, 29: 4, 378–382.
- Tamla, T.** 1983. = **Тамла Т.** Селище в Пада. – TATÜ, 32: 4, 302–306.
- Tamla, T.** 1984. = **Тамла Т.** Первое городище и хронология комплекса археологических памятников в Пада. – TATÜ, 33: 4, 302–306.
- Tamla, T.** 1987. = **Тамла Т.** Оборонительные сооружения городищ Северо-Восточной Эстонии. – TATÜ, 36: 2, 172–189.
- Tamla, T.** 1993. Viru-Nigula kirik ja Maarja kabel. – *Stilus*, 4, 18–36.
- Tamla, T.** 1996. Virumaa muinasaeg. – *Koguteos Virumaa*. Ed. K. Saaber. Tallinn, 206–244.
- Tamla, T.** 2008. Pada II linnamägi. – *Tõnisson 2008*, 228–229.
- Tamla, Ü.** 2002. Excavations of the destroyed grave at Harmi. – *AVE*, 2001, 135–143.
- Tamla, Ü.** 2008. Parandatud ja uuendatud hõbeehted. – *Loodus, inimene ja tehnoloogia*, 2. Interdistiplinaarseid uurimusi arheoloogias. Eds L. Jaanits, V. Lang & J. Peets. (MT, 17.) Tallinn, 83–108.
- Tamla, Ü. & Kallavus, U.** 1998a. Väike hõbeaare Varbola Jaanilinnast. – *EAA*, 2, 21–36.
- Tamla, Ü. & Kallavus, U.** 1998b. Kaks hõbeaaret Angerja muinasasulast. – *Loodus, inimene ja tehnoloogia. Interdistiplinaarseid uurimusi arheoloogias*. Eds J. Peets & V. Lang. (MT, 5.) Tallinn, 230–278.
- Tamla, Ü. & Kallavus, U.** 1999. The silver hoard from Paunküla. – *Fenno-ugri et slavi, 1997. Cultural Contacts in the Area of the Gulf of Finland in the 9th–13th Centuries*. (Museoviraston arkeologin osaston julkaisu, 8.) Helsinki, 77–93.
- Tamla, Ü. & Kallavus, U.** 2000. Muinasaja lõpuperioodi hõbeaare Paunkülast. (Eesti Ajaloomuuseum. Tõid ajaloo alalt, II.) Tallinn, 147–179.

- Tamla, Ü. & Maldre, L.** 2001. Artefacts of bone, antler and canine teeth among the archaeological finds from the hill-fort of Varbola. – *Crafting Bone. Skeletal Technologies through Time and Space. Proceedings of the 2nd Meeting of the (ICAZ) Worked Bone Research Group Budapest, 31 August – 5 September 1999.* Eds A. M. Choice & L. Bartosiewicz. Archaeopress, Oxford, 371–382.
- Tamla, Ü. & Tõnisson, E.** 1990. Archäologische Ausgrabungen auf der Wallburg Varbola-Jaanilinn 1988–1989. – *TATÜ*, 39: 4, 423–427.
- Tamla, Ü. & Valk, H.** 1987. Der zweite Silberschatz und eine Gebäudeunterlage vom Siedlungsplatz Angerja. – *TATÜ*, 36: 4, 371–375.
- Tamla, Ü., Kiudsoo, M. & Rohkla, M.-L.** 2006. Rescue excavations on the site of discovery of the Ubina silver hoard. – *AVE*, 2005, 231–244.
- Tamla, Yu. & Tynisson, É.** 1983. = **Тамла Ю. & Тыниссон Э.** Исследование городища Варбола в 1978–1982 гг. – *TATÜ*, 32: 4, 310–314.
- Tamla, Yu. & Tynisson, É.** 1988. = **Тамла Ю. & Тыниссон Э.** Варболаская экспедиция 1986–1987 гг. – *TATÜ*, 37: 4, 351–354.
- Taylor, C.** 1983. *Village and Farmstead. A History of Rural Settlement in England.* George Philip, London.
- Thomas, J.** 2000. Introduction: the polarities of post-processual archaeology. – *Interpretive Archaeology: A Reader.* Ed. J. Thomas. Leicester University Press.
- Thomson, P. W.** 1928. Das geologische Alter des Kunda- und Pernaufunde (vorläufige Mitteilung). – *Beiträge zur Kunde Est-, Liv- und Kurlands*, 14, 1–11.
- Thomson, P. W.** 1929. Die regionale Entwicklungs-geschichte der Wälder Estlands. – *Acta et Commentationes Universitatis Tartuensis*, 17, 1–88.
- TL** = Типографская летопись. Рязань, 2001.
- Toidybek, L.** 1998. *Mari usund.* Translated by T. Vassiljeva & R. Gaidatšuk. Virgela, Tallinn.
- Tõnisson, E.** 1962. Eesti aardeleidud 9.–13. sajandist. – *MKA*, 182–274.
- Tõnisson, E.** 1981a. Keava linnamägi. Reg nr 1520. Passport of the archaeological monument. Manuscript in the Archives of National Heritage Board, Tallinn.
- Tõnisson, E.** 1981b. Esiaja ahjud Eestis. – *TATÜ*, 30: 1, 43–56.
- Tõnisson, E.** 1999. Die Wallburg Warbola – ein Zentrum im Westlichen Estland. – *Europeans or Not? Local Level Strategies on the Baltic Rim 1100–1400 AD.* Transactions on the *Local Level-Symposium of the Culture Clash or Compromise (CCC) Project Held in Kalmar, May 7–10 1998.* Eds N. Blomkvist & S.-O. Lindquist. Oskarshamn, 173–184.
- Tõnisson, E.** 2000. Sossolid olid maa rahvas. – *Keel ja Kirjandus*, 9, 675–677.
- Tõnisson, E.** 2008. Eesti muinaslinnad. Eds A. Mäesalu & H. Valk. (MT, 20.) Tartu.
- Tõnisson, E. & Lang, V.** 2008. Keava linnamägi. – *Tõnisson*, 202–205.
- Trigger, B. G.** 1989. *A History of Archaeological Thought.* Cambridge.
- Trummal, V.** 1964. Arheoloogilised kaevamised Tartu linnusel. (Eesti NSV ajaloo küsimusi, III. Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 258.) Tartu.
- Trummal, V.** 1971. = **Трумал В.** Археологические раскопки в Тарту и поход князя Ярослава в 1030 году. – *Советская археология*, 2, 265–272.
- Turner, S. P. & Roth, P. A.** 2003. Introduction. Ghosts and the machine: issues of agency, rationality, and scientific methodology in contemporary philosophy of social science. – *Philosophy in the Social Sciences.* Eds S. P. Turner & P. A. Roth. Blackwell Publishing, Oxford, 1–19.
- Tvauri, A.** 1997a. Eesti lohukivid. – *Arheoloogilisi uurimusi*, 1. Ed. H. Valk. (TÜAKT, 9.) Tartu, 11–53.
- Tvauri, A.** 1997b. Arheoloogiline aruanne Helme ohvriallika puhastustöödest 6. juunil 1997. Tartu. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Tvauri, A.** 1999. The medieval potter's kiln from the Old Town of Viljandi. – *AVE*, 1998, 89–95.
- Tvauri, A.** 2000. Loode-Vene päritolu slaavi keraamika Eestis 11.–16. sajandil. – *EAA*, 4: 2, 91–119.
- Tvauri, A.** 2001. Muinas-Tartu. Uurimus Tartu muinaslinnuse ja asula asustusloost. (MT, 10.) Tartu.
- Tvauri, A.** 2002a. Lõuna-Eesti noorema rauaaja linnuste ja külade arheoloogilise leiumateterjali erinevused. – *Keskus-tagamaa-ääreala. Uurimusi asustushierarhia ja võimukeskuste kujunemisest Eestis.* Ed. V. Lang. (MT, 11.) Tallinn, 275–300.

- Tvauri, A.** 2002b. Aruane arheoloogilistest inspeksioonidest Rapla ja Juuru kihelkondade alal 2001. ja 2002. aasta kevadel. Tartu. Manuscript in the Chair of Archaeology, University of Tartu.
- Tvauri, A.** 2005. Eesti hilisrauaaja savinõud (11. sajandist 13. sajandi keskpaigani). (MT, 16.) Tartu.
- Tvauri, A.** 2012. The Migration Period, Pre-Viking Age, and Viking Age in Estonia. (Estonian Archaeology, 4.) Tartu University Press.
- Tvauri, A. & Metsallik, R.** 2006. The production of the workshop of potter Johann Rehn of Tartu (ca 1684–1708). – EAA, 10: 1, 24–60.
- Tvauri, A., Rammo, R., Vindi, A. & Kiudsoo, M.** 2012. In press. A hoard deposited during the Livonian War found from Järvamaa, Sargvere settlement site. – AVE, 2011.
- Tynisson, É.** 1976. = **Тыниссон Э.** Исследования городища Лоху. – TATÜ, 25: 1, 66–71.
- Tynisson, É.** 1977. = **Тыниссон Э.** Оборонительные сооружения городища Лоху. – TATÜ, 26: 1, 77–81.
- Tynisson, É.** 1984. = **Тыниссон Э.** Некоторые вопросы идеологии и этнические традиции в Эстонии в XI–XIII вв. – Новое в археологии СССР и Финляндии. Доклады Третьего советско-финляндского симпозиума по вопросам археологии 11–15 мая 1981 г. Ленинград, 181–187.
- Tynisson, É.** 1997. = **Тыниссон Э.** Терминология древнеэстонских укреплений в средневековых письменных источниках. – Памятники старины: концепции, открытия, версии. Памяти Василия Дмитриевича Белецкого 1919–1997. Том II. Ed. A. N. Кирпичников et al. Комитет по культуре и туризму Администрации Псковской области et al. Санкт-Петербург, 356–360.
- Tynisson, É. & Selirand, Yu.** 1978. = **Тыниссон Э. & Селиранд Ю.** О раскопках городища Варбола. – TATÜ, 27: 4, 358–360.
- Tynisson, É. Yu.** 1987. = **Тыниссон Э. Ю.** Городища Эстонии. Дисс. докт. Manuscript in the Institute of History, Tallinn University.
- Tynisson, É. Yu.** 1988. = **Тыниссон Э. Ю.** Городища Эстонии. Автореферат дисс. докт. Москва.
- Ulbricht, I.** 1978. Die Geweihverarbeitung in Haithabu. (Die Ausgrabungen in Haithabu, 7.) Karl Wachholtz Verlag, Neumünster.
- Urtāns, J.** 2008. Ancient Cult Sites of Semigallia. Zemgales senās kulta vietas. (CCC Papers, 11.) Nordik.
- Urtāns, Yu.** 1988. = **Уртанс Ю.** Языческие культовые памятники на территории Латвии. Summary of PhD thesis. Leningrad.
- Vahre, S.** 1980. Vanim kirjalik teade Tartu kohta. – Keel ja Kirjandus, 9, 513–520.
- Vahre, S.** 1990. Muinasaja loojang Eestis. Vabadusvõitlus 1208–1227. Olion, Tallinn.
- Vahre, S.** 1992. Kiovan Venäjä ja Viro 1030–1061. – Suomen varhaishistoria. Tornion kongressi 14.–16.6.1991. Esitelmät. Referaatit. (Studia Historica Septentrionalia, 21.) Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys, Rovaniemi, 622–630.
- Valk, H.** 2000. Archaeological investigations in late-prehistoric – early medieval Viljandi and in Pilstvere churchyard. – AVE, 1999, 39–53.
- Valk, H.** 2001. Rural Cemeteries of Southern Estonia AD 1225–1800. (CCC Papers, 3.) Visby.
- Valk, H.** 2003. Excavations in Viljandi: new data about the final period of Iron Age and the besieging of 1223. – AVE, 2002, 56–70.
- Valk, H.** 2004. Christian and non-Christian holy sites in medieval Estonia: a reflection of ecclesiastical attitudes towards popular religion. – The European Frontier. Clashes and Compromises in the Middle Ages. International Symposium of the Culture Clash or Compromise (CCC) Project and the Department of Archaeology, Lund University, Held in Lund October 13–15, 2000. Almqvist & Wiksell International, 299–310.
- Valk, H.** 2008. Excavations on the hillforts of south-eastern Estonia: Luhtõ, Sangaste and Rosma. – AVE, 2007, 43–56.
- Valk, H., Ulst, I., Metssalu, J. & Maldre, L.** 2011. Excavations on the hill forts of south-eastern Estonia: Nooska, Kaloga, Karula, Võuküla and Lääniste. – AVE, 2010, 49–72.
- Valk, Kh.** 2009 = **Валк Х.** Городища Восточной Эстонии и поход князя Ярослава на Чудь. – Археология и история Пскова и Псковской земли. Семинар имени академика В. В. Седова. Материалы 54 заседания (15–17 апреля 2008 года). Псков, 393–406.
- Valk, U.** (ed.). 1988. Estonian Peatlands. Valgus, Tallinn.

- Valk, U.** 2005. Eesti rabad. Ökoloogilis-metsanduslik uurimus. Tartu.
- Valk, Ü.** 2005. Eesti rahvaluule loodusenägemised. – Eesti looduskultuur. Eds T. Maran & K. Tüür. Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskus & Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu, 29–53.
- Vassar, A.** 1939. Iru Linnapära. – MEL, 53–100.
- Vassar, A.** 1943. Nurmsi kivikalme Eestis ja tarandkalmete areng. Tartu. Manuscript in the Library of the University of Tartu.
- Vassar, A.** 1954. Eesti NSV ajaloo feodalismi ajajärgu periodiseerimisest. – Eesti NSV ajaloo periodiseerimisest. Tallinn, 21–53.
- Vedru, G.** 1999a. Värtnakedrad Eesti arheoloogilises leiumaterjalis. – EAA, 3: 2, 91–114.
- Vedru, G.** 1999b. Archaeological field work in the surroundings of Lake Kahala. – AVE, 1998, 57–62.
- Vedru, G.** 2003. Archaeological excavations in Kaberla and Lagedi villages. – AVE, 2002, 97–103.
- Veldi, M.** 2006. Keskustest ja kommunikatsioonist Kagu- ja Ida-Eestis rauaaja esimesel poolel. – Etnos ja kultuur. Uurimusi Silvia Lauulu auks. Ed. H. Valk. (MT, 18.) Tartu, 79–95.
- Veski, S.** 1998. Vegetation History, Human Impact and Palaeogeography of West Estonia. Pollen Analytical Studies of Lake and Bog Sediments. (Striae, 38.) Uppsala.
- Veski, S., Heinsalu, A., Klassen, V., Kriiska, A., Lõugas, L., Poska, A. & Saluäär, U.** 2005a. Early Holocene coastal settlements and palaeoenvironment on the shore of the Baltic Sea at Pärnu, southwestern Estonia. – Quaternary International, 130, 75–85.
- Veski, S., Koppel, K. & Poska, A.** 2005b. Integrated palaeoecological and historical data in the service of fine-resolution land use and ecological change assessment during the last 1000 years in Rõuge, S Estonia. – Journal of Biogeography, 32, 1473–1488.
- Viies, A.** 1975. Puud ja inimesed. Puude osast Eesti rahvuskultuuris. Tallinn.
- Vikstrand, P.** 2001. Gudarnas platser. Förkristna sakrala ortnamn i Mälarskapsken. (Acta academiae regiae Gustavi Adolphi, LXXXVII. Studier till en Svensk ortsnamnsatlas utgivna av Thorsten Andersson, 17.) Uppsala.
- Vilbaste, G.** 1947. Vanade kaartide abi muistsete kultuspaikade kindlakstegemisel. (Eesti Rahva Muuseumi aastaraamat, I (XV).) Eesti NSV Teaduste Akadeemia & RK Teaduslik Kirjandus, Tartu, 157–161.
- VL** = Владимирский летописец. (Полное собрание русских летописей, XXX.) Москва, 1965.
- Vuorela, I.** 1983. Field erosion by wind as indicated by fluctuations in the ash content of Sphagnum peat. – Bulletin of the Geological Society of Finland, 55, 25–33.
- Walsh, W. H.** 1992. Kas ajalugu saab olla objektiivne? – Akadeemia, 4, 761–789.
- Watson, A.** 1995. An approach to customary law. – Folk Law. Essays in the Theory and Practice of Lex Non Scripta, I. Eds A. Dundes Renteln & A. Dundes. University of Wisconsin Press, 141–157.
- Wigh, B.** 2001. Excavations in the Black Earth 1990–95. Animal Husbandry in the Viking Age Town of Birka and its Hinterland. (Birka Studies, 7.) Stockholm.
- Zariņa, A.** 1978. Krāsni Salaspils Laukskolas lībiešu 10.–13. gs. ciemu vietās. Arheoloģija un etnogrāfija, XII, 76–99.